Vasárnap. 106. Szám. Oktober 9-kén, 1859.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTOI SZÁLLÁS : O-vár, Vizi-utcza, 231. szám, első emeletben

Megjelen e lap hetenkint kétszer, u. m. Vasárnap és Csütörtökön. Ára évnegyedre 3 ft o. é. Hirdetési ár : soronkint 7 kr, s minden hirdetés után 30 kr bélyegdij. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

O-HIVATAL : Középutcza, ..IN J. könyvkereskedése.

(D.) **Szemle.** Miért lépett fel Napoleon az elnyomott nemzetiségek felszabaditásának kecsegtető jelszavával? minő érdek ösztönözte őt erre, mit akart ezáltal elérni? s mi volt a miért ő e csatát Ausztria ellenében, melyet mindnyájan két erős dynastia közti élethalál-harcznak reménylettünk, oly gyorsan, s a világ oly nagy meglepetésére félbeszakitotta a villa-frankai békével?

Ez a kérdés a mit mindenki ezerszer feltett magának; de határozottan megfejteni senki sem tudhat, kinek nem volt alkalma az események rejtett függönyei mögé betekinteni.

Azonban az idő apránkint mindent megfejteget; a hirlapirodalom addig bonczolja a kérdést, s egyegy illetékes szózat némely oldalról oly fontos világot vet arra, hogy a figyelmes ember apránként kezdi felfogni a napitörténet vezérszálait.

A journalistikának azon szempontból kelletvén megbirálni a tényeket, a mint azok a nyilvánosság előtt mutatkoznak; lehetetlen az egyes cselekvő személy megbirálásában folyvást következetesnek lennie, mert ő nem utólagosan birál, hanem előre sejt, észlel és okoskodik, oly tények után, melyek a politikai machiavellismus szövevényei közt meglehet csak látszatok, s éppen a vélemény félrevezetésére vitetnek ki.

Mi általában a háboru alatt is, midőn Napoleonra volt függesztve minden nemzetiség reménye, midőn ő egyedül lett az addig gyülölt zsarnokból egyszerre a közvélemény bálványa, ugy nyilatkozánk, hogy a nemzetiség csak eszköz Napoleon kezében arra, hogy trónját fenntarthassa. És ő mint eszes ember és elég fondor diplomata bizonyosan nem ontatja saját és népe vérét világmegváltói dicsőségért; de cselekszik önző czélból önmaga és népe érdekéből, a mi természetes s a mit mindenkiről fel lehet tenni, a ki saját erején egy trónra tudott emelkedni. Erélye, belügyi tettei, s azokkal ellenkezőnek látszó frasisai, őt egy végzetszerü lénynyé tették, s eszes nemzetiség ha függesztette is reá reményeit, de egyszersmind vonszolt maga után egy nagy aggodalmat, hogy ő talán egy hatalmas lény kezében puszta játékszerül szolgált, tán vére és hullája hidul és sáncztöltelékül szükségeltetik a hatalmas Napoleonida érdekében, mire nagybátyjától egy ujjmutatást láthatott, csakhogy ez utóbbi franciákkal akarta kivinni a doemoni haditactikát, midőn az angolok ha jól emlékszünk 1790-ben Toulont elfoglalák, s I-ső Napoleon mint tüzérkapitány Toulon visszahóditására Dugommier tábornoknak két inditványt tett, s ezeknek egyike az volt, hogy a várság czokat a franczia katonák testével töltsék be, mely czélra mintegy 30,000 katona volna felálldozandó, mely testhidláson a tábor áttörhetne a vár bevételére sat.

A győzedelem eszközei ily végletekig mennek, s igy a népek, kik e világhóditó nem sokkal kisebb unokaöcscse fátumszerü rendelkezése alá adták volna magokat, ki lehettek téve mindazon következményeknek, melyeket egy testre s vérre számitott harczi politika vonhat maga után, kivált a mig ezen politika irányát ismerni éppen nem lehetett.

Azonban már a titkos függönyök gyakran fellebbentek, s már kezdhetjük érteni a napoleoni feladat egy részét.

Az izgultságban levő franczia társadalmat Napoleon a római praetorianusféle katonai erő s néptömeg buta szavazata alapján, erős kézzel kezdé rendbehozni, eszközeül csakis a fegyelmezett gépies erő és a buta engedelmesség szolgálhatván; de természetes, hogy hatalmas volt benn az elem, mely e kettő közöl egyikhez sem tartozott, s mely egy katastrof alkalmával népet és katonát gyorsan vonhatna zászlói alá.

Hogy ezt megelőzze Napoleon, feladata volt a forradalmat gyengébbé tenni mint ő maga. És gyengébbé is tette azt benn saját országában.

De a forradalmi szellemtől nemcsak Francziaország van áthatva, propagandája messze terjed ki Európa népei közt, Londonban Ledru és Blanc-al szövetkeztek mindenféle agitatorok, s kiválólag Olaszország egy vulkán felett állott, melynek kitörését egy más vulkán kitörése követte volna Párizsban s egyebütt. Az olasz nép fel lévén izgatva s elkeseredve, ott kellett legelőbb a rendet visszaállitani, s a forradalom és veres republicanismus ellen, a nemzeti egység és alkotmányosság kivivása által pártot állitani fel, mely magában a forradalomnak ellentállhasson. Hasonló állásban volt a kérdéssel az orosz is; ő már a magyar forradalom ellen azért lépett fel, mert félté Lengyelországot, s most azért lelkesedett az olasz nép szabadságaért, mert ha olasz, franczia, lengyel, moldva-oláh, s általában minden békületlen európai nép egyszerre kitör, a következmények beláthatlanak mutatkoznak. Ellenben ha a 27 millio olaszt valahogy kibékitni sikerül, akkor a népek forradalma már igen sokat vesztett fenyegető erejéből.

De még az olaszok kibékitésével a kérdés nem veszté el minden élét; Napoleonnak, hogy trónját megszilárditsa, a lehető franczia forradalmat egész Európában társatlanná kell tenni; igy az ő hivatása arra hatni, hogy Európa minden illetékesb népei egy legitim állásban megnyugtatva legyenek, hogy birjanak oly belső intézvényeket, melyek a forradalmi izgatások hatását, a benső jóllét érzete által meghiusitsák.

Ha Napoleon e czélját elérheti, trónja biztositva van, s ekkor nem levén szüksége oly szigoru rendszabályokra, saját birodalmát szabad és alkotmányos belső intézvényekkel szilárdithatja meg.

Ily eszmékkel indult Napoleon Ausztria ellen, mely helyzete s fejlésének iránya szerint ezen kérdés központjává vált. Most világos kezd lenni, hogy Napoleon éppen annyit tett volna Ausztria romlására, a mennyit az európai nagy hatalmak megengedtek. De a Mincio-vonal elérése s az adriai tengeri expeditio felzuditá Európát, s kitünteté, hogy Ausztria fennmaradását az európai egyensuly érdekében a nagy hatalmak szükségesnek látják. S Napoleon gyorsan békét kötött.

A kérdés ily felfogásában kétségtelennek látjuk, hogy a nagyhatalmak Olaszországnak most egy oly türhető és vigasztaló sorsot fognak mulhatlanul biztositani, mely onnan a forradalmi szellemet kiszoritsa; vagy ha ez nem történik, Napoleon folytatni fogja az általa Milanóban megigért második felvonást.

Kétségtelennek látjuk azt is, hogy minden nagy és kis hatalmak törekedni fognak oly intézvények létesitésére, melyek a népforradalmak kivánságát kizárják. Napoleon hogy saját koronája alatt a franczia társadalmat megtarthassa, kénytelen egész Európában sürgetni az alkotmányosságot és népjogokat, s e kénytelenségben Lengyelország miatt vele Oroszország is osztozik.

Ez az orosz és franczia politikának találkozási pontja, és a jelenlegi két legerősebb despotismus kénytelen előlökést adni az európai alkotmányosságnak és nemzetiségi jogoknak. Igy munkálnak össze az ellentétek az erkölcsi és társadalmi haladás érdekében.

Hogy Napoleon midőn az európai rendszerben biztos alapot lát, s midőn socialista és republicanus ellenei már elszigetelve leendenek, Francziaországot alkotmánynyal fogja e végleg megnyugtatni, vagy megtartja a despotikus rendszert? nem tudjuk, de inkább hisszük az elsőt, a mi I-ső Napoleonnka is czélja volt, a mint egykor emlitők — Elba szigetből történt visszatérése után. — Azt azonban combinalhatjuk, hogy Napoleon Európában a forradalmi szellemnek népboldogitó intézvények általi elenyésztetése mellett teljes lelkéből buzog; mert egy népforradalom alkalmasint az ő császári trónját fogná legelőbb elseperni, mert ő egy a centralisatio által sulypontját egy városban biró, s egy akarat alá könynyen hajtható, egészen egy faju nép vállára ült, mely egyszerre engedelmeskedik, de egyszerre daczolhat; mely őt erőssé teheti ugyan más ellen, de ha ellene fordul, aztán el is tiporhatja; s mely lángban lenne azonnal a mint egy-két nagyobb nemzetiség megadná a jelszót.

Azon forradalmi főnökök közt, kik Londonban az olasz hadjáratig egyetértve dolgoztak a népek forradalmára, Napoleonnak sikerült szakadást idézni elé. Egy részöket biztatván, elszakitá a franczia forradalmároktól és Mazzinitól, s igy megtörte kölcsönös bizalmukat s erejöket, Olaszország nagy részben már megtörtént felszabaditása által a Mazzini befolyását onnan kiszoritotta. Az európai hatalmaktól, s az egyes népek uralkodóinak belátásától, és alkotmányos s népboldogitó irányuktól függ most, hogy Európa évtizedes hánykodás után, az ideiglenes állapotokból a törvényes béke jogai és nyugalma közé léphessen át. Minden eszes nép megnyugszik azon, ha csak egy szép részt is nyerhet meg béke utján, és ugy hiszszük, hogy Olaszország is meg fog nyugodni azon fontos vivmánynyal, mely már is az olasz nemzetet mint Európában önálló nemzetiséget ismeri el.

Az erdélyi gazdasági egylet f. hó 3-kán tartott választmányi ülésében különösen három nevezetes pont volt a

---

BORONKAI MARGIT.

Történeti regény.

(Folytatás.)

Jármy már fiatalon Báthori Zsigmond udvarnokai sorában foglala helyet, s kalandos harczaiban kitüntetett vitézsége által hamar emelkedett a hadnagyi rangra, mely állás a mostani hadnagyságoktól ugy fényben mint cselekvési körben tetemesen különbözött, minden hadnagy egy tekintélyes fegyveres erőt vezényelvén.

Fiatalunk szép kilátásokkal kérkedhetett, midőn folyvást a fejedelmi udvar körében élvén az ország nagyjaival folytonos érintkezésben s ismeretségben állott, s a legnagyobb házak ajtai tárva voltak előtte. Ő igen feltünt a katonai tudományokban, de e mellett nem mellőzte a diplomatiai és jogi tanulmányokat, s nem a lelket nemesitő ismeretek megszerzését. Akkor kivéve a zsoldos csapatokat, melyek inkább a franczia-német korcs vallonokból állottak, másoknál nem divatozott azon merev katona-rendszer, melyet civilisált századunk honositott s mintegy külön rendde tett. Akkor minden polgár katona volt, s minden katona polgár; vagyis a társadalom önmagát, s önalkotta jogait saját vérével is védelmezte. Igy egy tökéletes férfiu akkor igen sokoldalu miveltséget, s testi és lelki képességeket volt köteles megszerezni. Jármy érzé hivatását, s készen állott hazája szolgálatára.

De csakhamar Báthori Zsigmond könnyelmü jelleme összetalálkozván Rudolf császár hóditó czélzataival, az addig virágzó s önálló hirre vergődött Erdély azon rettenetes hánykodásoknak lön kitéve, melyhez hasonlót sem azelőtt sem azután soha sem szenvedett.

Kiválólag ezen korszak, melyre Jármy legszebb életkora esett, a legkedvezőtlenebb volt az ország fiaira nézve. A pretorianusok az idegen hatalom katonai parancsnoksága által feloszlattak, a hazafiak a tisztségekből s minden főhatalomból kiforgattattak, karjok és lelkök az uj állam által felhasználatlanul, söt leláncolztan tartatva, a tetterő térért sovárgott, s az ellentállási szellem csak folytonosan sokszorozta magát a kedélyekben, melyek kormányzáshoz s hadvezetéshez szokva a barázdákhoz szorult paraszt szántás vetésben sem költészetet, sem magasabb képződésökhez s álmaikhoz méltó tért nem találhattak. Igy feladatuk volt küzdeni a térért, mely az általuk birt országban öket illette, mire nem volt más ut, mint folytonos harcz a koczkán álló függetlenségért, s visszaszerzése kard élével az elvesztett hatalomnak s nemzeti méltóságnak.

De éppen ezen komor és nehéz tusakodás a fiatalság kedélyét is általánosan borulttá és békületlenné tette. A derült élettelјes arczokon is ott feküdött egy szomoru vonás, melyet minden balsorsu nép arczán láthatni, s mely a figyelmes szemlélő szivében oly komor részvétet gerjeszt. Az eredeti vidámság és jó kedv, mely a magyar tüzes vérmérséklet tulajdona, vegyülve volt azon tépelődő komorsággal, melyet az önállásukat vesztett nemzetek mindaddig érezni szoktak, mig a szolgaságban tökéletesen el nem merültek.

Azonban az akkori nehéz idők daczára is nem volt kizárva a társas körökből minden élénkség; s ha nem csatázhatott vagy nem biráskodhatott a tevékeny férfiui kedély: fegyvergyakorlat, lovaglás s vadászatban keresett férfias szórakozást. Hogy a kényelmetlen állapot sulyát ne érezzük, még nagyobb kényelmetlenségekbe kell hurczolnunk magunkat; ha a vágyó lelket a testnek kilankasztásával és sanyargatásával kifárasztjuk, igy a végén jól aluszunk, s szabad az álmodónak szépeket álmodni.

Egy hideg késő őszi estve a kastély ifju vendégeinek zajos csoportozatát látjuk együtt a fiatalabb nők körében.

Figyelmünket egy izmos széles vállu, közép termetü erőteljes fiatal alak vonja magára, ki Jármyhoz közeledve igy szóla:

— Pompás idő van, künről jövök, a hó permetez, holnap mind felverhetjük a mennyi vad van az apahidi erdőségben.

—Ah! Farkas Miklósnak mindig a vadászaton jár az esze — szólt Margit — szintén sérthet az, hogy ugy kapnak kegyelmetek az alkalmon, e kastélyt a bölgyek védelmére bizni át.

— Nyugodtan lehetsz kedves hölgy! — szólt Jármy — Basta fővezér országhóditó hősei most Lodi Simon, Lippay, Horvát s több méltó társaik vezérlete alatt részint a szamos, részint a Küküllő völgyében gyakorolják hősiességöket a pusztán hagyott helységekben czellengő csibék és macskák felett; s mialatt a sor ránk kerülne, addig mi az apahidi erdőkből felhajhászhatunk annyi vadat, mennyivel biztosok lehetünk a felől, hogy ezen hős férfiak éhség által meg ne vivhassák az apahidi kastélyt.

— És végre is felosztjuk az erőt — jegyzé meg Farkas. — Ez a mi köztársaságunk itt e kastélyban oly czélszerüleg van szervezve, hogy mialatt egy része fegyvereseinknek élelmet hajhász, a más rész kellő fedezetet képez a várban. Atyád vendégszeretete mindnyájunkat felkarolt s respublikájába fogadott, a mennyien csak maradtunk kivül a városokon országos ingyenélőkül.

— De csak most, csak e napokban ne menjetek vadászni, valami oly szomoru előérzetem van — jegyzé meg Margit. Igen igen, folytatá, én nem tudom tőletek elpalástolni, hogy szivemben egy terhes aggodalom fekszik. Végszavainál a hölgy oly esdő bus tekintetet vetett Jármyra, hogy ez czélszerünek vélte azonnal igy válaszolni.

—Okom van sejteni kedves Margit, hogy valamely kósza hir jött tudomásodra, mely mint gyenge szellő indult, s a reszkető lombokon vagy is remegő ajkakon át viharrá változott. Oh ne aggódj kedves hölgy, e perczekben sem a váron belől sem kivül nincs semmi veszély.

— Ah! Margit kérdésen kivül hallá a cselédség ajkiról azon rémületes regéket, melyeket egy-egy czellengő vándor hordoz szét a vidéken Toti Jankuról. Ha ha! ha! szép Margitom! mi lenne ha Jármyt s Farkast, s engem egyetlen szerető bátyádat az istentelen emberfaló összediribolva s tokánynak megrántva, farkas étvágyával felhapsolna? Oh hölgyek! hölgyek! miért is nem bizatott reátok a haza védelmezése — szólt Boronkay Menyhért, egy huszonkét évesszerü kellemes és eleven kedélyü fiatal, Margit testvére.

— Ti megmosolyogjátok Menyhért élczeskedését, folytatá Margit, és nem vettek számot azzal, hogy az aggodalomra alapos okaim vannak. Kétségbehozzátok-e a hirt, hogy Tóti Janku hullaorzó bandája a kecskeköi romokat odahagyva, nehány hét óta e keleti erdőségekbe vonult, s közelebbről éppen az apahidi erdőségekben gyilkolt összeátvonuló utasokat! Ti alig hárman-négyen mentek vadászni, ha fegyvereitek ugyanannyit leteritenek azon éhes szörnyetegek táborából, két annyit nyernek a felülmaradottak, titeket és halottjaikat. Mondhattok engem félénk hölgynek, de én aggódom, én szeretném, hogy e napokban ne vadászszatok.

— Helyesen helyesen Margit, — szólt ingerkedve Farkas, — mert hisz ugyan mire nem volna képes Tóti Janku? Most a sátoros czigányok kunyhóiból állanak elő a rettenetes hősek, miért is nem? hisz a hajduk egyik vezére Lippai Balázs nem sátoros czigány? s maga Basta fővezér nem egy szegény ördög dobos volt a vallonok táborában? De ezuttal Tóti Janku kevésbbé rettenetes; elözői nem csak a dicsőséget, de a kenyeret is felették elöle. Hidd el kedves hölgy! kevés testi erő, kevés bajnokias képesség van egy oly szerencsétlen emberszörny idegeiben, ki azt lesi, hogy hol állitanak uj bitófákat, hol lesz valamely kivégeztetés, mely véget vessen heteken át türt irtózatos éhségének.

(Folytatjuk.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

vitatkozás tárgya, névszerint 1) a magas helytartóság egy leirata, a melyben felszólitotta az egyletet, ajánljon a nagyobb és kisebb földbirtokosi osztályból, valamint a földmivelői osztályból is a nemzetiség tekintetbe vételével oly férfiakat, a kiket mint bizalmi férfiakat meg lehetne híni azon tanácskozásra, a melynek czélja egy uj községrendszer kidolgozása Erdély számára, és meghatározása azon ügyeknek, a melyek eddig a kerületi és adóhivatalok teendői közé tartozván, ezentul a községekre vagy pedig a községek és politikai közigazgatási hatóságok közt álló, az illetőkből alakitandó, önálló hatóságokra volnának bizandók. A választmány érett megfontolás után elhatározta, hogy: miután a választmány sokkal kevesebb egylettagból áll, hogysem ily rendkivüli ügyben az egylet képviselőjének tekinthetné magát, hatásköre is szorosan meg levén szabva az alapszabályban, ily tárgyra terjeszkedést nem enged, végre nem is ismeri eléggé az egyéneket, hogy jó lelkiismerettel tehessen ajánlatot, megköszöni a magas helytartóságnak az iránta tanusitott bizalmat, de most is jövőre is csupán csak gazdasági kérdésekre adandó felvilágositásokra és ajánlatokra ajánlkozik. 2) Panasz emelkedvén az országban oly nagyon elterjedt szerbiai disznóbojtorján vagy muszka tövis ellen (igazi neve e burjánnak „Xanthium spinosum,“ Diószegi után „tövises csimpaj“), a választmány egy feliratban fogja a magas helytartóságot felkérni, kegyeskedjék e veszedelmes növény kiirtására kormányilag intézkedni. A gazdaközönség felvilágositására következőt jegyzünk meg e növényről. Az a hiedelem van róla elterjedve, hogy vagy a szerbiai sertésekkel hozták bé az országba, vagy az 1848-ban itt járt muszka lovasság takarmányával jött bé a magva. A két vélemény közül egy sem áll meg. E növény ugyanis otthon van közép Európában és igy nálunk is, de csakis miveletlen és elhanyagolt helyeken tenyészik, ugy hogy még ma sem látjuk szántóföldeken és kaszálókon, hanem csakis legelökön, elhanyagolt udvarokon, és a faluk és tanyák közelében levő elhanyagolt füves helyeken, és végre különösen diszlik utak és töltések oldalain, és nagyon hamar elterjed mindenüvé, a hol emberi kéz nem pusztitja. Hogy 1848 óta különösen elterjedt, annak tán fő oka az, hogy 1848-ban és 1849-ben igen sok hely miveletlen maradt, és igy kénye szerint elszaporodhatott. Egyébiránt már 1847-ben a természettudósok soproni gyülésében volt panasz ellene, és még elébb Debreczenből már százával vitték ki a napszámosokat irtására. Különben nagyon könnyü a kiirtása; minthogy t. i. csak juliusban kezd virágzani, csak egyszerüen le kell vágni kaszával, mielőtt magva érik, igy bizonyosan elpusztul. A magas kormányhoz felterjesztett kérés nem is ajánl más módot, mint azt, hogy utasitsa a magas Helytartóság a falusi elöljáróságokat és az országutak felügyelőit, hogy ily módon pusztitsák e növényt, a mely ha elszaporodik, a legelőket haszonvehetlenné teszi. 3) Intézkedett a választmány a selyem és eperfatenyésztési dijak odaitélése és kiosztása iránt. Ezekre nézve emlékezetbe hozzuk, hogy e dijak következők: A) selyemtermelők számára: 1) 129 pft annak, a ki saját nevelésü eperfák után legtöbb és legszebb selymet termelt, 2) 80 pft annak, a ki akár maga nevelt, akár készen kapott fák után termelt legtöbb és legszebb selymet. B) eperfatenyésztőknek 5 dij u. m. 100, 80, 60, 40 és 20 ft annak, a ki az idén magról nevelt legtöbb és legszebb eperfacsemetét tud felmutatni, kevesebbel mint 1000 darabbal nem lehetvén pályázni. A pályázati határidő november 1-je, a mikor minden pályázni óhajtó községelöljárósági bizonyitványokkal támogatott bejelentését az egyleti titkárhoz bé kell hogy küldje. — Végre még figyelmeztetjük az egylet t. cz. tagjait, hogy a választmány a rendes és alapitó tagok számára disznyomatu okleveleket készittetett, a melyeket minden tag a maga számára az egyleti titkártól átvehet vagy valamely meghatalmazottjával átvételhet.

Konstantinápoly, szeptember 20. 1859. — A mult levelemben közlött összeesküvésről még most sem közölhetek részleteket, a kormány betiltatá a lapoknak, hogy e tárgyról szóljanak mindaddig mig a tárgyalások be nem végeztetnek; egy rendkivüli bizottmány, melynek tagjai Ali pasha a nagyvezér, a Sheik-ul-Iszlám, Bizza pasha hadügyminiszter, Khiamil pasha (nagytanács elnöke) Mehemed Rushdi pasha (tanzimát tanács elnöke és Mehemed Emin pasha (rendőrminiszter) neveztetett ki, ezen bizottmány Kuleliben ülésel, hová a foglyok nagyobb része átszállittatott.

Dzsafer pasha nem Jalijában (mint utóbbi levelemben irám) ölte magát tengerben, hanem akkor, midőn a foglyok a szeraszkiernél kikérdeztetvén Kulelibe (a Bosphor partjáni falu) szállittattak hajón. — Dzsafer hirtelen a tengerbe ugrott, s minden igyekezettel se lehetett öt kihalászni; ezen esemény a többiek állapotját könnyitendi, mert igy a meghaltnak sokan saját hibájokat is hátára terhelheti; Sokan előre már akarják tudni, hogy a szultán kegyes leend büntetésében, s nehány compromittáltabb egyént kivéve csak számüzetéssel fognak büntetettni.

Az oly sok idő óta függőben levő török bank ügye ugy látszik végre elintéztetett, a Gladston és Rodocanachi londoni házak képviselője Revelaky ur megkapta a szabadalmat 30 évre.

A bank kormányzója Kiamil pasha, alkormányzó Muszurus Pavolaki s mellettök 16 kezelő (adminisztrator) és 4 számoló (censor) leend, kiknek felét a kormány, felét a társulat nevezendi ki. A társulat tőkéje 1 millió font, s jogaiban leend két annyi kötelezvényt forgalomba tenni, és pedig első évben 2 milliót, s 1 milliót a második évben, a kormánynyal egyezkedend a kün levő kaimek visszavonása iránt, s a tartományokban is fiók bankokat alapitand.

A Kaukazusról közlött hirek ugy látszik, hogy valók, a Presse d'orient az odessai lapból Bariatinski egy buletinjét közli, mely spartai rövidséggel csak ennyit mond:

A Kaukazus feladta magát, Shamyl elfogatott s Petersburgba küldetett.

Különben egy tiflisi levél sejteti, hogy ennek be kellett következni, az emlitett levél a többek között azt mondja, hogy Daniel szultán a cserkeszek egyik főnöke igen erősen megveretett s elfogatott. Daniel 1849. orosz szolgálatban volt, és pedig Kazikumusch kormányzója, de ekkor megszökvén, átment a cserkeszekhez, ő volt, ki 1854-ben Khaketieh-t feldulta, s több elökelő orosz hölgyeket fogott el, kik az után Shamyl orosz fogságban levő fiával cseréltettek ki.

A legujabb hirek azt mondják (ugymond a tiflisi levél), hogy Shamyl folytonos csatavesztések után visszavonult, 5 napi fegyvernyugvást kért, mi megadatván neki, most feladása iránt alkudoz a herczeg tábornokkal, s hihető, hogy föltételei elfogadtatnak.

S mindezek daczára a „Journal de Constantinople“ nem akar hitelt adni a Presse d'orient közölte hireknek, s azt kétségbe vonja, s most már magam sem tudom, melyikkel tartsak; szivem azt ohajtaná, hogy a „Journal de Const.“-nak legyen igaza, de más részről minden valószinüség oda látszik czélozni, hogy azon szomoru nemzeti catastropha ugyancsak megtörtént, mert már mi érdeke lehetne az odessai lapoknak a világot álhirekkel hitegetni, annál inkább, hogy Bariatinski hivatalos jelentését is közlik.

Beyruthból irják, hogy a Libanonon nem sok kinézés van a békére, bár Khurshid pasha mindent elkövet, hogy kibékülést eszközöljön; az első békitési kisérlet nem sikerülte után Szaid bey Desumblat a druz emir jelent meg nála, s a pasha a Beyruthban levő maronita emirt Beschir Assafot kéreté magához, ez a franczia consul kavaszaitól kisértetve jelent meg a táborban, de alig kezdődött meg az alkudozás, hogy a két főnök összeveszett, egymásiknak vetvén szemére, hogy te vagy oka a harcz kiütésének; s végre is a pasha minden ékesszólása daczára a két főnök dühösen s boszut esküdve távozott, a kaazini sheikek nagy sereget gyüjtöttek össze, a török kaimakamok, több helyről elüzettek, s Kezruánban a csata megkezdődött, — s Khurshid pasa két sergével a harcztér felé közelg.

A kandiai hirek szintén nem rózsaszinübbek, e hó elején a kormányzó Huszni pasha összehivta a 24 kerület kapitányait szerályába, s egy hosszu beszédben, mely 3 óráig tartott, s melynek folyama alatt annyira izadott, hogy háromszor vonult viszsza haremjébe ruhát változtatni, s melyben a keresztyényeknek rosz, kihágó, s engedetlen viseletöket vetette szemökre s igazolni igyekezett magát a Demogerontia beadott vádjai ellen. Végre Hadzsi Ghiorghi a lacosi kapitány türemetlenül kiáltott fel: Effendim, mindaz a mit irtunk való, s ön jól tudhatja, hogy mi egyetértünk s összetartunk; a pasha haragosan kiáltott rá: hallgass csevegő, s azután egy kötelezvényt mutatott elő, melyben a főnökök kötelezendők valának magokat lefegyverezni mindazon keresztyén falukat, hol csak egy lövés is fog történni, s midőn a kapitányok azt aláirni nem akarván, távozni készültek, az ajtók zárva voltak, s elálva katonasággal, végre sikerült egy joniai görögnek egy ablakon kisuhanni, s az angol consullal tudatni a dolgot, ki megjelenvén a pashánál, s a nép is fenyegetőleg kezdvén gyülöngeni, végre miután 8 óra hoszszáig tartotta (részint hosszu beszédje részint erőszak által) magánál a főnököket, engedelmet adott távozásukra.

Sfakia ostromzár alá tétetett, a lakosok ellenállásra készülnek, s az ingerültség oly nagy a keresztyének között, hogy az első ágyudördülés Sfakia ellen könnyen föllobanthatná a forradalom lángját.

A Bagdád-stambuli telegráf vonalon igen szorgalmasan dolgoznak, s az már Angaraig elkészült.

Muktai bey az igazságügyi miniszter Taif gőzös fregáttal Egyptomba utazott el, küldetésének czélja azt hiszik az, hogy egyptomi sergek váltsák fel a fővárosi őrizet egy részét, mivel az utóbbi események után hüségökbe többé bizni nem lehet.

O. B. —

Ujdonságok.

— A „brassói ujság“ szerint, Erdélyben több technikai ügyvezető és tőkepénzes ajánlatot tett a m. kormánynak, a különböző kincstári bányák, nevezetesen a sóaknák haszonbérbe vételére. A nevezett lap azt hiszi, hogy azon törekvések mellett, hogy az igazgatás kezelése minden irányban egyszerübbé tétessék, s a kincstári iparvállalatoknak mindenféle hátránynyal öszszekötött üzletei, mennyire lehetséges kevesbittessenek, a kincstár és a fennemlitett társaság közt egy mindkét oldalról kielégitő egyezkedés annyi mint bizonyosnak mondható.

— Az „Oest. Ztg.“nak a „községügy rendezésére“ vonatkozólag irják Pestről:

A mi ezen rendszabály keresztülvitelét illeti, ugy hisszük, czélszerübb lett volna Magyarországra nézve, ha az egész ország bizalmi férfiait egy gyülésbe híták volna össze, a helyett hogy most az ország öt helytartósági osztályainak mindegyikében külön tanácskozások tartatnak. A magyar községek érdekei az egész országban meglehetősen ugyanazok; de ha a tanácskozások szét vannak választva, egymástól nagyon eltérő nézetek fognak fölmerülni, melyek a végleges elhatározásnál megnehezitendik annak a mi helyes és czélszerü, kiszemelését. És hogy ezen tanácskozások által a községi rendszernek végleges életbeléptetése csak halasztatik, az oly dolog, a mi magától is tökéletesen érthető.

— A „Fortschritt“ közli: azon közvetlen bizottmány, mely a császár Ő Felsége által az egyenes adók fölötti tanácskozmány végett alakittatott, az ez idő szerint fennálló egyéb adó- és községi pótadóra is ki fogja tanácskozmányai körét terjeszteni. A házadókhoz járuló községi pótadó, péld. Bécsben az egész megadóztatott bérjövedelemnek nem kevesebb, mint 10 százalékát teszi. — A nevezett bizottmány tárgyalásait valószinüleg october elején fogja megkezdeni. A tárgyalás kezdetének napja azonban még nincs meghatározva.

— Bécsből irják a P. N.-nak, hogy az államférfiui tudományokkal biró nmgu Lonovics József úr közelebb püspökségének egy századnegyedét betöltvén, azt egyházi ünnepélylyel ülék meg. Jelen volt egy pápai követ is. A szertartást követő lakomán, az ünnepelt főpapot „századunk legnagyobb magyarjának“ Szécsenyi István grófnak derék fia gr. Szécsenyi Béla szép beszéddel üdvözlé. A főpap, lelkes viszonzásában azt is bele szövé, hogy gróf Szécsenyi Istvánt, ki 68-ik születésnapját közelebb fogja megülni, a gondviselés dicsö családjának és a hazának még sokáig éltesse.

— Ritter Károly, a nagy geograph, a többi között a magyar akademiának is külső levelező tagja, szept. 28-án Berlinben meghalt.

— A magyar akademia, két havi szünidő után, oct. 3-án tartá első gyülését. E gyülésen, mely nyelv- és széptudományi volt, Czuczor Gergely és Barabás Miklós tagok értekeztek; ezután az akadémia zárt üléssé alakulván, a Kazinczy emlékezetére beérkezett s megvizsgált pályamunkák felett határozott. Az egyetlen prózai munkának, mint a mely — a birálók itélete szerint — irodalomtörténeti s nyelvészeti tekintetben sok jót s becsest foglal ugyan magában, de a kitüzött feladatnak mégis csak részben felel meg, az akademia a jutalmat ki nem adandónak határozta. A 14 verses pályamüvek közül a jutalmat az V-dik számu nyerte, a II-dik számunak pedig 10 arany tiszteletdij rendeltetett. Fölbontatván a névrejtö jeligés levélkék, az V-dik számban Tompa Mihály, a II-ik számban pedig Szász Károly neve találtatott. (P. N.)

— Bécsből Szőcs József urnak a Muzeum részére áldozott arany ezüst s réz-pénzgyüjteménye, a mint már emlitettük megérkezett hozzánk, s felbontatlanul fogjuk az egyletnek átszolgáltatni; azonban érdekesnek tartjuk a tisztelt derék hazafinak hozzánk intézett leveléből közre adni a küldött pénzek megnevezését. a) Egy darab arany „Sigismundus rex Hungariae“ körirattal. Ezüstök: b) Római 110 darab. c) Barbar 3 darab. d) Magyarországi többnyire a 15 századból 40 darab. e) Erdélyi a Báthori korából 1 darab. f) Lengyel, Zsigmond korából 16 db. g) Török apró pénzek 3 darab. h) Török nagy tallér 1 darab. i) Franczia, XIV-ik Lajos és I Napoleon korából 2 darab. k) Würtenbergi 2 darab. l) Porosz 1 darab. m) Bádeni 1 darab. n) Oszrák 1 darab. o) Különböző emlékpénzek, s egy satiricus pénz 9 darab. p) A küldő előtt ismeretlen nagy tallérok 2 darab. q) Szintén ismeretlen ezüst pénzek 3 darab. r) Régi római hamis pénzek 31 darab ólomból. s) Különböző érem lenyomatok 7 darab. Barna rézből: t) Dacia felix 3 darab. rézből: u) Római 54 darab. x) Magyarországi 8 darab. y) Orosz 2 darab. z) Lengyel 2 darab. j) Franczia 3 darab. v) Különböző kis rézpénzek 56 db. Öszvesen 362 darab, 158 ujforint feltett értékben.

— Alólirt kellemes kötelességének tartja, nyilvános köszönetet mondani az erdélyi kölcsönös jég- és tüzkármentő társulat igazgatóságának azon gyors és méltányos eljárásaért, hogy miután a nevezett társulatnál biztositva volt tetemes szénakészlete, gonosz kezek általi gyujtás következtében, szept. 1-én elhamvadott, a társulati igazgatóság a kárt alig egy pár nap közbejöttével megbecsültetvén, becsüszerinti teljes értékben rögtön ki is fizette. Alólirt lakta falujának elöljárója levén, e minőségénél fogva kellett hogy az aljas boszut maga ellen keltse; hasonló hajóban evezvén több más hivatalnoktársa is, saját érdekükben hivja fel öket, hogy ha igazságos, pontos és erélyes eljárásnak jutalmaul koldusbotra nem akarnak jutni, tüzveszélynek kitett vagyonukat, édes hazánk e jótékony intézetének védszárnyai alá helyezni siessenek.

Butka Lajos,
Csomafái birtokos és helységelöljáró.

Kolozsvári piacziár. oatober 6-kán 1859. — Bécsi mérője osztrák becsben. Tiszta búza 3 ft 78 kr. — Elegy búza 2 ft 47 kr. — Rozs 1 frt 53 kr. — Árpa 1 ft 5 kr. — Zab — frt 77 kr. — Törökbúza 1 frt 54 kr. — Pityóka frt 84 kr. — Marhahús fontja 11 kr uj pénzben.

Politikai hirek.

— A „Constitutionnel“ szept. 27-dikéről a dunai fejedelemségeknek szentel egy hosszasabb czikket, melynek végén a dunai hajózás kérdésére is visszatér. Azt mondja, ezen ügy rendezését Ausztria fellépése gátolta meg.

„Kivánatos tehát — mond a félhivatalos lap — hogy a bécsi kormány eszközölje azon megoldást, mely a párisi congressus müvét megkoronázza. A dunai hajózás szabályozása a moldvaoláh tartományok nyugalmához és jólétéhez uj elemet szolgáltat, Ausztriának pedig ezen okirat gyors elkészitésében az a haszna lesz, hogy véget vet egy oly keleti kérdésnek, mely neki uj nehézséget okozhatna.“

— A peihoi ütközetről olvassuk a „Chine Mailban:“ Sankolinsin chinai herczeg, ki ez alkalommal vezérkedett, jelenti császárának: Már több nap óta szemtelenül viselték magukat a rebellis barbárok; a midőn Hangfuh (Pecsili kormányzója) Pekingbe sietett s követeiknek személyesen összejövetel tárgyában irt, a barbarok ezt nem vették tekintetbe, söt ismételve követelték, hogy bizonyos idő alatt minden akadályt háritsanak el a folyón. 24-én éjjel, nem engedve az okos intéseknek, egy kis hajójukon a vasas gerendázaton belül megjelentek s bombáikkal a folyón keresztben levő két nagy vaslánczot ugy szintén egy coeusdiófa-rostjaiból sodort alattságot elszakasztottak, s midőn a chinai őrhajóba ütköztek, visszavonultak. A chinaiak egy lövést sem tettek, hanem a lánczokat ujra összekötötték s az átkelést megint elzárták. 25-én jókor reggel a barbaroknak több mint tiz hajója a vasgerendázaton kivül foglalt állást, söt három a déli erőd alatt a gerendákig jött, s 6 óra alatt tiznél több gerendát kihuzgáltak, magokkal vivén, mialatt a hajók mind felvonták vörös zászlóikat, jeléül az ellenségeskedés megkezdésének. Bajós volt a rebellisek ezen hetvenkedését nyugton elnézni; de attól tartva, hogy a békének két év folyamatban levő müve végkép meghiusul, mihelyt a tüzelést megkezdjük, a jelentéstevő hadvezér elhatározta nyugton maradni, s bevárni azt az időt, midőn a barbarok még inkább szarvakat kapnak s a chinai katonák bátorságát még inkább felfokozzák. Mikor éppen kezdődni akart a csata, egy követ lön elküldve a tautai (parancsnok) izenetével, még egyszer inteni őket. De a barbárok nem is akarták megengedni az irat átadását, s méhraj gyanánt zuditák neki hajóikat a déli erődnek, kétszer ütköztek e közben a vaslánczba, s azok által feltartva, tüzelni kezdtek a chinai ágyutelepekre. A chinai katonák, a kiknek dühét soká fékezték, nem voltak többé féken tarthatók, kis és nagy ágyukból tüzelni kezdtek mindenfelé, még este sem szünvén meg. Erre több mint husz naszád jelent meg a déli erődnél a parton, s a barbárok hadtestet szállitottak a partra, melyre a résen át lövő fegyverekkel fegyverzett hadosztályok tüzeltek! a barbárok nem mertek átlépni az árkon, hanem a nádasba vetvén magukat, onnan lődöztek. Ezen gyilkos gonoszság miatt hajuk szála is felborzadt a chinaiaknak, s megmentendő az állam becsületét, egyszersmind megfelelendők a kormány várakozásának, a seregeket végső erőfeszitéssel ütközetbe kellett vinni. Hangfuh, ki az uj folyamnál (a Peiho egyik csatornája) állomásozott, lovassága és gyalogsága élére állt, mihelyt az ágyuzást hallotta s Takuba visszatért, hogy embereit, mint tartalék-hadat, az erőd háta megett levő utczában előre vezesse. Wän Yu pénzügyi biztos is megérkezett Bautinából. A partra szállt barbárok száma legalább ezer volt; de a világitó golyók segélyével a chinai ágyukat a sötétben ugy lehetett irányozni, hogy végre kimerült a támadók ereje és ügyessége, s kénytelenek voltak megint visszatérni hajóikhoz. A chinaiak csak más napra viradóra vonultak vissza. A barbárok holt testei halommal feküdtek ott; mintegy 110-en voltak, azokon kivül, a kiket visszavittek a hajókra; s ezen kivül 41 idegen gyártmányu

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

fegyver és egyenruha-darab s számos más barbár czikkely. Három hajó megfeneklett, az egyikben egy katona volt elbujva, a kit a chinai csapatok elevenen elfogtak; egy másik foglyot az iszapból vonszoltak elő. Az egyik azt mondta, hogy angol, a másik meg, hogy amarikai. 15—16,000-re teszik seregök számát, melyből sok megöletett. Hope angol tengernagy is megsebesült. Az ellenségeskedést csupán a maga felelőségére kezdte. Hangfu egy tisztet rendelt a foglyok őrizetére, ugy hivén, hogy kezünkben lételök egykor eszközül szolgál békes törekvések nyilvánitására. Mindössze 12 hajó vett részt a barbarok részéről, s csak egy menekült meg, a többi részint elsülyedt, részint végkép megrongáltatott.

Samyl elfogatása kellemetlen érzést ébreszt a Timesben. A legfüggetlenebb kaukázusi törzs, ugymond, s legfáradhatlanabb vezére meghajoltak végre a muszka hadfolytatás ereje, kitartása és ügyessége előtt. Meglehet ugyan, hogy egy másik Samyl áll elő, s a háborut folytatja; azonban ez igen kétséges. Az oroszok lassan, de bizton mennek előre. Erdőket irtottak, utakat épitettek és minden arra mutat, hogy az ottani néptörzsek, ha nem is hü, de engedelmes alattvalói lesznek a czárnak. A mi a Feketetenger partján lakó valódi cserkeszeket illeti: már rég nem képesek az orosz parancsnokoknak ellenszegülni, s ezeket nem kell fölcserélni a keleti kerületek makacs harczosaival. Az oroszok győzelme a Kaukázuson kétségkivül emeli tekintélyöket a teherani udvar s Bokhara, Kiva más tatár khánságok barbar uralkodói előtt. E szempontból Samyl elfogatása azok előtt is érdekes esemény, a kik kevés lelkesedést mutatnak a nemzetiségek hősei iránt.

Japánban az angolok ügyei kellemetlen fordulatot vettek. — Jul. 11-kén a szerződés megerősittetett ugyan; mindamellett is azonban a kormány azt mindenkép kijátszani igyekszik. Minden külföldit egy, Jeddótól 10 mérföldnyire eső kis szigetre akar szoritni; a hol azok fölött, szintugy mint előbb a decimai hollandi telepitvényben, őrködés fogna gyakoroltatni. Továbbá oly uj pénzt akar veretni, melyet az idegenekkeli közlekedésben egyedül lenne szabad használni; mi által a kormány mintegy 66 pct haszonnali beváltást biztositna magának; mig a szerződésben arra kötelezé magát, hogy minden idegen pénznemet annak érczTartalma szerint váltand be. Alcock, a brit főconsul tiltakozott s a közlekedést egyelőre fölfüggeszté.

New-York. Anglia és Északamerika közt minap viszály támadt, mivel az amerikai tbk Harney a Frazer folyó torkolatánál fekvő San Juan szigetet, melyre Anglia magának birtokjogot igényel, csapatokkal megszállotta. A legujabb amerikai posta jelenti most, hogy az angol és amerikai csapatok közti véres összeütközésről szóló hirek mind alaptalanok. Lord Lyons, a washingtoni brit követ, Cass államtitkár irányában azon meggyőződést fejezte volna ki, hogy a vitálykérdés baráti uton intézthetők el; s ujabb tudósitások San-Juanból akként hangzanak, hogy ott még minden in statu quo van. Az amerikai csapatok Pikett kapitány alatt állomásaikon maradtak, s az angol hadihajók a kikötőben horgonyoztak. Egy angol katona sem szállittatott partra, s azért a sziget közös megszállásáról egyelőre nem is lehet szó. Harney tbk a Douglas kormányzó által kiadott tiltakozványt teljes forma szerint viszonozta s Washingtonba ugy mint az amerikai tengerészet két fő flotta-állomására sürgönyöket küldött. Mit tartalmaznak, senki sem tudja megmondani. Az ügy valószinüleg diplomatiai uton fog elintéztetni, mi annál könnyebben megeshetik, ha valósul, hogy Harney tbk kormánya megbizása nélkül cselekedett.

— Bologna, szept. 24. Fanti fölkelő főnök tüstént az uj hadminiszterium átvétele után, Roselli tábornok szabadcsapatjának rendes csapattá átalakitását rendelé meg, s a romagnai hadjutalékot 20,000 főre akarja emelni. Itt szintén nem átaltanak minden nyilvános okmányokat Victor Emanuel nevében adni ki, s a piemonti alkotmány legközelebbi behozatalát bizonyosnak tartják.

Turinból, szept. 25-kén irják: ,,Hirszerint a Piemont, Lombardia, Modena, Toscana s Parma közti közlekedés könynyitése végett, az utlevelek helyett csupán biztonsági jegyek fognak behozatni." A visszatért lombardiai katonák száma több mint 10,000 főre megy.

— Brüssel, szept. 24. A király, ki Svájczon át utazik vissza Biarritzből, nem lesz jelen a congressusi szobornak jövő hétfőn történendő fölszentelésén; ugy hogy most a trónörökösnek kellend a saját dicső atyja tiszteletére fölállitott szobor leleplezésén elnökölni; s mint mondják, ő ezen ünnepélyes alkalmat arra használandja föl, hogy némi hitvallomást s jövőbeli királyi programmot hirdessen ki az ország előtt. A parliament nevében, a követ-kamra részéről az elnök Orts, s a senatus részéről Renesse-Breidbach gróf, első alelnök fog szót emelni.

Kopenhaga, szep. 26. A birodalmi tanácshoz a holsteini ügyben intézett kir. üzenet igy hangzik: ,,Mi VII. Frigyes stb. Hü birodalmi tanácsunk legutóbbi rendes gyülése óta, a német szövetséggel már akkor megkezdett alkudozások holstein s lauenburgi herczegségeink alkotmányi viszonyai iránt folytattattak. Az ezen alkudozáshoz tartozó okmányokból, melyeket a birodalmi tanács elé fogunk terjesztetni, kiderülend, hogy utóljára oda jutott a dolog, miszerint nekünk csupán szövetségi végrehajtás, vagy pedig az 1855. oct 2-iki összalkotmányi törvénynek, a holsteini s lauenburgi hgségeket illetőleg, megszüntetése közt kelle választanunk. Mivel a szövetség végrehajtási kényszeritése, a jelen esetben, a szövetségi törvényhozásnak oly magyarázatára támaszkodik, melyet nem tekinthetünk ugyan alaposnak, de a mely mégis nem tünnék föl a szövetség kétségtelen áthágása gyanánt, ennélfogva mind a legközelebbről érdeklett hatalmasságok előnyével, mindáltalában a monarchia érdekével összhangzónak találtuk, a szövetség követelését teljesitni; s ezért elhatároztuk, az 1855-dik évi oct. hó 2-diki össz-alkotmányi törvény 23. §-sa tekintetéből, a m. évi nov. 6-ról kelt legfelsőbb nyiltparancs által, a nevezett alkotmányi törvényt, a holsteini s lauenburgi herczegeket illetőleg, megszüntetni. Ugyanekkor összehivtuk holsteini tartományrendeinket, hogy alkalmat adjunk nekik arra, miszerint a holsteini herczegségnek a monarchia többi részeiveli alkotmányos összeköttetésének helyreállitása iránt nyilatkozhassanak."

— Stambulban hirszerint helyhatóság fog felállittatni. A legközelebb fölfedezett összeesküvésnek a tartományokban lehető elágazásai tárgyában nagy hévvel folynak a nyomozások.

Bukurest, szept. 23. A ploesti tábor meg van szüntetve. Szept. 20-dikán Kuza fejedelem Jassyba ment, hogy a moldovai fejedelemségbe igtatást elfogadja. Mire azonnal visszatért Bukurestbe, hogy itt is Oláhország fejedelmevé megerősittessék.

— Sz. Pétervár, szept. 20. A császár mult pénteken egybehivá a kormányzósági bizottmány tagjait (a rabjobbágysági ügyben) Zarskoje-Selóban s következő beszédet tartott hozzájok:

,,Uraim, igen örvendek, önöket látni. Én önöket meghivám közremunkálni egy oly ügyben, mely reám és önökre nézve egyforma érdekü, s melynek sikerét önök, mint tökéletesen meg vagyok győződve, éppen ugy ohajtják mint én; Oroszország jövője függ azzal össze. Meg vagyok győződve, hogy a hü, a trónhoz ragaszkodó nemesség velem buzgón közre fog müködni. Én magamat, midőn még trónörökös voltam, az első nemesembernek tekintém, büszke valék reá, még most is büszke vagyok reá s nem szünöm meg, magamat önök osztályához számitani. Önök iránti teljes bizalommal kezdém meg az ügyet; ugyanazon bizalommal hivám meg önöket ide. Kötelességeik megmagyarázására egy utasitást készittettem, mely önöknek elő lőn terjesztve; az félreértéseket idézett elő; remélem, hogy azok el fognak oszlattatni. Én olvastam öaök levelét, melyet nekem Iánovits Jakab terjesztett elé: a válasz arra valószinüleg már közölve lőn önökkel. Meg lehetnek győződve, hogy önök véleményei mindig tudomásomra fognak jönni: azok, melyek a szerkesztési bizottmány véleményével egyeznek, belejutnak a szerkesztési bizottmány végzésébe, a többi mind, ha nem hangzanak is össze véleményével, a főbizottmány elé terjesztetnek, s hozzám jutnak. Tudom, önök, uraim! maguk is meg vannak győződve, hogy az ügyet nem lehet áldozat nélkül befejezni; de ohajtom, hogy az áldozatok minél kevésbbé érezhetők legyenek. Megkisérlendem önökön segiteni s elvárom közrehatásukat, remélve, hogy önök iránti bizalmat nem csak szavakkal, hanem tervekkel is igazolni fogják. Éljenek boldogul, uraim! viszonlátásig!"

A császár e beszéde mutatni látszik, hogy a nemesség ekkorig nem igen volt engedékenységre hajlandó. Ekkorig a császár nyilván még a rábeszélés utján hisz czélhoz jutni; de elég világosan jelöli, hogy a nemességnek mindenesetre áldozatokat kell hozni, s ez okosan cselekvend, ha nem várja be, mig a császár igy szól: sic volo, sic jubeo.

Sz. Pétervár, szept. 21. Egy nyilatkozvány bocsáttatott ki tegnap, a trónörökös nagyherczeg teljeskorusága napján, s az következőleg hangzik:

,,Mi Isten kegyelméből II. Sándor, minden oroszok czárja és egyeduralkodója, Lengyelország királya, Finnland nagyherczege stb. stb. stb. nyilvánitjuk, hogy ma tizenhat éve annak, hogy szeptember 8-kán (20.) mamaikcsordák legyőzése által Oroszország előtt annyira nevezetes napon — a Mindenható, ki e birodalmat annyi év óta védi, Minket a Mi Elsőszülöttünkkel, a Nagyherczeggel a mostani Császrewitsch- és mint koronaörökös Alexandrowitsch Miklóssal megajándékozni méltatott. E szerencsés esemény örömre kelté a birodalom népeinek minden osztályát. Véghetetlen jóságu gondviselésnek védszárnyai alatt, s igazhitü szentegyházunk törvényeinek szigoru figyelembe vétele mellett, forró honszeretet és mély kötelességismeret érzelmeiben fölneveltetve, elérte ő cs. Fönsége a Mi alaptörvényeink által az ő teljeskoruságára határozott életidőt, és mai napon, Istenhez emelt hálaadó ima után, a Mi jelenlétünkben föleskűdött a mi szolgálatunkra és a hazáéra egyaránt. Midőn Mi jelenleg ez eseményt a Mi szeretett és hü alattvalóink tudomására juttatjuk, meghivjuk egyszersmind ugyan őket, hogy egyesitsék forró könyörgésüket a miénkkel, hogy azon Császrewitch ifju lelkének fogadalma a Mindenható trónjának zsámolyához emelkedjék. Méltassa az, ki a menny magaslataiból a szivekben olvas, a Mi könyörgésünket meghallgatására és küldje le áldását a mi igen szeretett fiunkra! Vezesse a Mindenható őt a jobb'k uton és szilárditsa meg lépteit ama hosszu nehéz pályán, mely előtte nyilik! Világositsa meg lelkét bölcseséggel, töltse meg szivét erénynyel, és ruházza föl jellemét azon bátorsággal és erővel, melyek szükségesek azon terhek elbirására, mik egy napon reája várnak! Kelt Sz. Pétervárott, szept. hó 8-dik (20.) napján a Kegyelemnek 1859-dik és a Mi uralkodásunk ötödik évében."

Sándor.

Sz. Pétervár, szept. 21. Shamyl elfogatása. Ezen eseményről még bővebb irásbeli tudósitás nincs, ellenben Grabbe alezredesnek (ez jutalmul a jó izenetért ezredessé s cs. hadsegéddé neveztetett ki) szóbeli közléséből e következő még nem ismert adatakat nyerjük: ,,Több nemü megveretések után Shamyl 400 hü müriddel bezárkozott Gunibba, egy meredek sziklán fekvő fészekbe, melyhez egyenlen igen keskeny ösvény vezet; szóval Shamyl álláspontja oly kitünő volt, hogy egyetlen század katonaság egy egész sereg ellen egész hónapokig bátran védelmezhette volna. Hg Bariatinski azon gondolatra jött, a támadást egyszerre két oldalról intézni. Mig egy hadoszlop az emlitett keskeny ösvény ellen nyomult, addig nehány száz önkéntes az ellenkező oldalon szint oly nagy merészséggel mint erőfeszitéssel a sziklán kuszott fel, s igy a kis ellenséges seregnek váratlanul hátuljába esett. Fölötte heves mészárlás támadt; a müridák kétségbeesetten harczoltak; 400 közöl 47 maradt életben. Shamyl végre egy sziklába vágott üregbe vonta meg magát. Hg Bariatinski megadásra szólitá őt fel. Ez a barlang küszöbére jött s kérdé a föltételeket. ,,Lépj ki minden föltétel nélkül rejtekedből," mondá neki a herczeg. Shamyl kilépett. ,,Te vagy Shamyl?" — ,,Igen", válaszolá ez. — ,,Életedet ajándékul kapod, nőidet és kincseidet is megtartod. Holnap Sz. Pétervárra küldlek; a császártól, fölséges uramtól függ a végleges határozat sorsod fölött." Shamyl hallgatva bocsátá le fejét. ,,Igen sokáig vártam reád Tifliszben," folytatá a herczeg — ,,reméltem, hogy magad adod meg magadat; de te kényszeritél, téged itt fölkeresni." Ekkor Grabbe alezredeshez fordult a herczeg s mondá: ,,Utazzék ön rögtön Sz. Pétervárra, s jelentse ő felségének mindazt, a minek tanuja volt. Nem küldök irásbeli jelentést; a részletes jelentés egyszere fog Shamyllal oda érkezni."

— Madrid, szept. 24. A franczia lapok által a marokkói határról hozott tudósitások szerint minden körülményből azt lehet következtetni, hogy a Marokkó elleni háboru növekedő buzgalommal folytattatik. Nemcsak hogy egy kir. házbóli herczeg, Don Sebestián infans, ki csak a legujabb időben közeledett a királynőhöz, miután sokáig Don Carlosnak állhatatos párthive volt s Nápolyban élt számüzetésben, leend az Afrikábani csapatok parancsnoka; hanem mint mondják, még Montpensier hg, Lajos Fülöp legifjabb fia is, ki nejével, a királynő testvérével együtt Sevillában lakik, egy tetemes hadosztály parancsnokságát veendi át. Hirszerint a ceutai éjszaki öböl két, 100—120 ágyuval ellátandó erőd által fog megerősittetni. Ezen tudósitások szerint ugy látszik, hogy O'Donnell grófnak sikerült, Spanyolországban uj katonai szellemet idézni föl; mi saját állásának biztositására nézve igen fontos körülmény.

Madrid, szept. 25. Az ,,Awer. Cor." kijelenti, hogy a spanyol kormány nem gondol Marokkó elfoglalására, hanem elégtételt kiván nyerni, már akár békés uton, akár fegyvererővel.

Ujabbak. — A zürichi értekezlet gyümölcse, noha immár deres őszünk van, nehezecskén érik. Legujabb hirek szerint szept. 29-ig még nem létesült egyetértés. Gróf Colloredo — irják a ,,Nord"nak — nem akarja mindaddig aláirni Lombardia átengedését, mig Modena és Toskána sorsa véglegesen eldöntve nem lesz.

A Zürichben fölmerült kérdések közt — irja a ,,K. K."— a pénzkérdés volt az, mely a bécsi udvart legközelebbről érdekelte, s ez az, a miben legtovább haladtak. E pont teljesen szabályozva is volna akként, hogy a szárd kormány 200 millio lirát fizet Ausztriának, s Francziaország kezességet vállal az iránt, hogy az irt összeg kellő időben ki lesz fizetve.

Bernből szept. 30-án irják az ,,I. b."-nek: Zürichi tudósitások szerint azon hir kerengett ezen városban, hogy a felhatalmazottak okt. 12-ke felé szándékoznak Bernbe menni, hova a szövetségtanács meghivta. Ebből azt következtetik, hogy az értekezletek oktober közepe előtt nem fejeztetnek be.

A ,,Patrie" oct. 1-sejéről megoldást hirdet, még e hét folytára jósolván a villafrankai előzetes pontoknak megszentesitését. ,,A többi kérdések — ugymond — melyeket az olaszországi ügyek támasztanak, felsőbb törvényhatóság elé fognának vitetni, mely nyilván nem lehetne egyéb congressusnál!" De kérdi az ,,Ind. b.": kik fogják aláirni a békeokmányt, ketten vagy hárman? Szárdiniával is béke lesz, vagy csak megnyujtott fegyvernyugvás? S melyek azok a ,,több kérdések?" Hiszen nincs szó egyéb kérdésekről, mint a melyek Villafrankában kitüzettek, t. i. Lombardia átengedése, a számüzött herczegek visszahelyezése, és az olasz confoederatio felállitása. Hogy congressus gyüljön egybe, ahoz mindenekelőtt szükséges, hogy az abban résztveendő hatalmak egyetértsenek az iránt, hogy mit akarnak. Eddig mint Russell lord aberdeeni beszédéből kitünik, a peralku azon elvek közt, melyet egyik másik nagyhatalom magáénak vall, sokkal távolabb van mint valaha.

E közben a középolaszországi ideiglenes kormányok minden kitelhetőt megtesznek arra nézve, hogy a Piemontba való keblezést valósitsák. A toskánai id. kormány hirdeti, hogy ő ezentul a hatalmat Victor Emánuel király, mint a nemzet által ,,választott király" nevében gyakorolja, s a király képét rendeli a pénzre veretni. Kegközelebb pedig a toskánai, a másik két hgség — és a legátiókbeli nemzetgyüléseknek formaszerü ,,conventʻʻjéről beszélnek Florenczben, oly regens választása végett, a ki egész Közép-Olaszhon fölött a kormányt átvegye mindaddig, mig az európai congressus Victor Emanuelt Közép-Olaszhon urának el nem ismeri. E gyülés csak kettőre vezethet, vagy az annexio valósitására, vagy az elüzött hgek végső kisérletére, hogy hatalmukat még az örvény széle mellől megmentsék. Ezen ,,nagygyülés" eszméjét, hallomás szerint, Anglia oltá az olaszok fejébe, jól tudván, miszerint ily imponáló gyülés (tagjainak száma 500-ra fogna menni) a hevülékeny olaszokra nézve mély benyomást teend.

A helyzet teljes bizonytalanságát mutatja nemcsak az olaszok azon általános érzelme, hogy a háboru ujra kezdődik a tavaszszal, hanem a Moniteur minden feddőzései daczára azon reményök is, hogy Olaszország ujra segélyt talál III. Napoleonnál, ha a harcz ujra kiüt. Éppen az, hogy Napoleon szavainak nem lehet hinni, önti az olaszokba azon erős bizalmat, hogy mindent várjanak — tetteitől.

— Bolognában szept. 24-ikén Garibaldi tiszteletére zajos demonstratio történt. Ő beszédet tartott a néphez, melyben fegyverkezésre szólitja fel őket, miután — ugymond — Ausztriával rövid idő alatt összeütközésre kerül a dolog.

— Nápolyból szept. 27-kén irják: Azon hir, mintha Abruzzóban fölkelés ütött volna ki, alaptalannak nyilvánittatik. A római határra már 15,000 ember indult el; azt állitják, hogy ezen hadtest 25,000 főre fog emeltetni.

— Romából oct. 2-kán irják: hogy pápa ő szentsége azon felelet köztudomására jutása után, melyet Victor Emauel király a bolognai küldöttségnek adott, Minerva gróf szárd követnek utlevelét kézbesittette volna. Ha e jelentés valósulni fog, azáltal a helyzet nehézsége csak öregbedik; ekkor a szárd király ama felelete, mely eddig oly különbözőleg lőn magyarázva, hivatalos kijelentése lenne az elfogadásnak, s a szárd kormány egyenesen bünrészesnek bélyegeztetnék a pápai alattvalók föllázitásában. E szerint mindinkább-inkább kiderül, hogy a mozgalom legelőbb is a római tartományokban jutand válsági pontra.

— A ,,Presse"-nek Turinból szept. 30-ról kelt tudósitása szerint Garibaldi önkénytesei és a pápai csapatok közt a harcz már meg is kezdődött. Rimini közelében — igy szól a tudósitás — hitték a svájcziak részéről való támadást. Két őrjárat bukkant egymásra, s nehány puskalövést váltott. Riminiből érkezett levelekből azt látom, hogy az ezen városi kórházban már van nehány sebesült!! Való-e e tudósitás vagy nem: annyi áll, hogy a csatát elkerülhetlennek tartják.

Bécsi börze. Octob. 5-én: Nemzeti kölcsön 78.90. pft. — Metalliques 5 pcentes 73.50. Urbéri papirok: magyar 73.— erdélyi 69.75. Bankrészvény 892. Korona 16.50. Cs. k. arany 5.73. Ezüst 18.50.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Urbérkárpótlási tőke-utalványozás.

A zilahi cs. kir. megyei törv.-széknél Frater Sándornak n.-paczali b. u. 2583 frt. t., 1085 frt k. hátr., — Virág Zsigmond örököseinek vártelki b. u. 424 ft tőke, 233 ft k. hátr., — Décsey Lászlónak érkőrösi b. u. 263 ft tőke, 117 ft k. hátral. utalványoztatik. A követ. beadandók oct. 15-ig. Tárgyalási nap dec. 3. d. e. 9 órakor.

A szászvárosi cs. k. megyei törv.-széknél gróf Kun Gotthárd, Farkas, Károly és Eleknek hosdói, bunyilai b. u. 627 frt tőke, 281 ft k. hátr, — Macskási Anna, özv. Györffy Zsigmondnénak homorodi, közép-almási, erdőfalvi, bakonyai, bozesi, al-gyógyi, nyírmező-valenyi b. u. 4685 ft tőke, 1173 ft k. hátr. — Ugyanannak homorodi, benczenczi, al-gyógyi, bozesi, fel-gyógyi b. u. 6028 ft tőke, 1446 ft k. hátr. — A nagy enyedi év. ref. collegiumnak al- és fel-gyógyi, s bozesi b. u. 889 frt, — gróf Kun Farkasnak balsai, n.-almási, homorodi, rengeti, bozesi, bakonyai, erdőfalvi, madai, porkurai, al-gyógyi, feredő-gyógyi, csigmói, tekerői, pojánai, csebi, nyírmező-valenyi, glodi, valya-jepi, közép-almási b. u. 22,104 ft tőke, 4804 ft k. h., — b. Grőrffy Sámuelnek al-gyógyi, bakonyai, bozesi, gyalmári, b. u. 3047 ft tőke, 536 ft k. hátr., — Csipkés Károlina, Szalánczi Eleknének brádi b. u. 153 frt tőke, 84 frt k. hátralék utalv. A követ. beadandók. oct. 12-ig. Tárgyalási nap dec. 12 d. e. 9 órakor.

A zilahi cs. kir. megyei törv.-széknél Gerendási örököseinek perecseni bir. után 322 ft tőke, 177 ft k. hátr., — Greska Ferencznek hidvégi b. u. 150 ft tőke, 37 ft k. hátr., — Talpos Józsefnek hidvégi bir. u. 267 ft tőke, 66 ft k. hátr., — Vajda Eleknek kőői b. u. 378 ft tőke, 94 ft k. hátr., utalvány. A követ. beadandók oct. 15-ig. Tárgyalási nap dec. 2 d. e. 9 órakor

Ugyanott Nagy Ferencznek badoni b. u. 2299 ft tőke, 480 ft k. hátr., — Nagy Ferencznek menyői b. u. 622 ft tőke, 310 ft k. hátr., — Szentmihályi Dánielnek sz. szecsi b. u 347 ft tőke, 191 ft k. hátr., utalv. A köv. beadandók oct. 15-ig. Tárgyalási nap dec. 7. d. e. 9 órakor.

Ugyanott Csomós Károlynak vártelki bir. u. 47 frt tőke, 26 ft k. hátr., — Virág Józsefnek szilágy-szecsi b. u. 298 ft tőke, 164 ft k. hátr., — Baranyai Gergelynek babuzai b. után 1866 ft tőke, 822 ft k. hátr., utalv. A követ. beadandók oct. 15. Tárgyalási nap de. 6. d. e. 9 órakor.

Ugyanott Szentmihályi Dánielnek valsolczi b. u. 177 frt tőke, 97 frt k. h tr., — Sós Anna, Tarcsi, Erdődi, s Fodor testvéreknek menyői b. u. 349 frt tőke, 177 frt k. hátr. utalv. A követ beadandók oct. 15-ig. Tárgyal. nap dec. 9. d. e. 9 órakor.

Ugyanott Csiki Zsófia özv. Kovácsnénak érhatvani b. u. 331 ft tőke, 146 ft k. hátr., — Bölönyi Zsigmondnak nagydersidai b. után 1512 ft tőke, 365 ft k. hátr, — báró Huszár Kálmán, s Imre ardói, vadafalvi, morói, ilyésfalvi b. u. 9428 frt tőke, 2369 ft kam. hátr., — gróf Szirmai Tamás örököseinek peeri, puszta eteji, sződemeteri, usztatói, csáni, alsó-szopori b.u. 11,,122 frt tőke 5051 frt kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók oct. 20-ig. Tárgyalási nap dec. 10 d e. 9 ó.

A n.-szebeni cs. kir. főtörvényszék utján báró Apor Péter özvegyének galatzi b. u. 1467 frt tőke, 410 frt kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók oct. 21-ig. Tárgyalási nap dec. 21. d. e 9 órakor.

A déési cs. kir. megyei megyei törvényszék után Szőcs József és Annának kosztafalvi, peterityei b. u. 2502 frt tőke, 1438 ft k. hátr, — Szentgerliczi Katalin, Fejérváriné felsőegresi, szitai b. u. 1711 frt tőke, 904 frt kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók oct. 20-ig. Tárgyalási nap dec. 29. d. e. 9 órakor.

A károly-fejérvári cs kir. megyei törvényszék utján Biró Lajosnak kápolnai, magi b. u. 758 frt tőke, 91 frt kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók nov. 8-ig. Tárgyalási nap január 10. d. e. 9 órakor.

A kolozsvári cs. kir. megyei törvényszék utján báró Kemény Károly örököseinek erdőfalva, bedecsi, jakótelki, derittei, o.-gy.-monostori és barevi b. u. 2017 frt tőke, 1003 frt k. hátr., — Vér Imrének velkeri, mező-méhesi b. u. 14 592 frt tőke, 6314 frt k hátr., — Gyarmathi Teréz és Anna örököseinek k.-sz.-királyi b. u. 247 frt tőke, 136 frt k. hátr., — Balogh Klára, özv. Felszeginének szokoli b. u. 662 frt tőke, 170 frt k. kátr., — Méra Mihálynak m.-n.-csáni b. u. 386 frt tőke, 212 frt k. hátr., — báró Vesselényi Johanna, gr. Karacsai Sándornénak m.-n.-csáni b. u. 316 frt tőke, 48 frt k. hátr., — Baranyai Józsefnek mint Gólya Eszter jogélvezőjének n.-esküllői b. u. 601 frt tőke, 330 frt k. hátr., — báró Bánffy János és Dánielnek o.-topliczai, mesterházai, patotai, magyarói, dedai, füleházi, holtmarosi, magyar-régeni, idecs-pataki, ligeti b. u. 48,725 frt tőke, 4096 frt kamat hártalék utalványoztatik. A követelések beadandók nov. 13 14 s 15 ig. Tárgyalási nap február 17, d. e. 9 órakor.

Ugyanott báró Kemény György és Simonnak o.-topliczai. füleházi, idecs-pataki b. u. 1204 frt tőke, 602 frt k. kátr., — Szabó Miklósnak kapori b. u. 277 frt tőke, 152 frt k. hátr., — Szász Régen községének löveri, erdő-szakáli, ballai, idecs-pataki b. u. 9160 frt tőke, 2274 frt k. hátr., Miriszlai Anna, Csécsnének pokai b. u. 181 frt tőke, 45 frt k. hátr., — Miksa Eleknek szindi b. u. 1663 frt tőke, 308 frt k. hátr., — Brencsáu Albert, Mari és Eliz, Györffi Mihálynénak o.-topliczai, mesterházi b. u. 2414 frt tőke 308 frt k. hátr., — Berzenczei Antalnak gesztrágyi, gy.-vásárhelyi, argyasi, m. valkói, szamosfalvi, m. s o.-monostori b u. 18693 frt tőke, 4579 frt k. hátr., — Mera Goránák hétbükki s. u. 119 frt tőke, 65 frt k. hátr., — Mohai Istvánnak f.-sz. péteri, felegregyi, csömörlői b. u. 620 frt tőke, 155 frt kamat hátralék utalványoztatik. A követelések beadandók nov. 15-ig. Tárgyalási nap február 20. 21. 24. 25. d. e. 9 órakor.

HIRDETÉSEK.

HIVATALOS.

(761) (1—2)
6955. — 1859.

Hirdetmény.

Kolozsvár szabad kir. város tanácsa ezennel köztudomásra juttatja, hogy miután az e városi átutazási állomásra nézve 1856-ban kötött előfogati haszonbéri szerződés folyó évi október utolsó napján megszünik, a fuvarozásnak a cs. k. magas helytartóság által mult évi junius 22-ről, folyó évi april 23-ról, s szept 20-ról 9687. 1858. 9856 és 19,553. 1859 számok alatt kiadott rendeletek értelmében f. évi november 1-ső napjától két egymás után következő évre, és igy az 1861-dik év okt. utolsó napjáig számitandó időszak alatti kiszolgáltatására néve folyó hó 15-dik napján a városháznál délelőtt 9 órakor árszállitás fog tartatni. A fuvarozás bérbeadása csupán a személy szállitásra terjed ki.

A fuvarbér fizetése nem kategoriák, hanem ló és mérföld számszerint történik: Bérlő csak két fogatu lovas szekereket állithat ki; azonban ha a két ló a meghatározott 10 alsó ausztriai mázsányi terüt elszállittatni nem birná, kötelességében álland bérlőnek egy harmadik, s a szükséghez képest egy 4-dik lovat is befogni anélkül, hogy ezért nagyobb bér fizettetnék, ugy hasonlólag elem által okozandó károk, rosz utak vagy hegyek miatt is semmi ráfizetés nem fog történni.

A kiállitandó előfogatok száma hatban határoztatott meg, ezen számot felülhaladó előfogati szükségletnél a bérlőnek semmi elsőségi joga nem leend.

A fuvarbér egy ló után egy mérföldre minden tekintet nélkül arra, vajjon tiszt vagy legénység szállittatik, az előfogatot használó által fizetendő téritménynyel együtt 61 uj krban, s e szerint a két lovas előfogat után egy mértföldre egy oszt. értékü forint és 22 uj krban fog felkiáltatni.

Az árlejtéshez hozzászólni kivánó 50 oszt. értékü frt bánatpénzt köteles betenni, minden rendbeli előfogat után.

Irásbeli ajánlatokat is lehet tenni, melyek azonban csak az árlejtés megkezdéséig fogadtatnak el, és annak bevégzése után nyittatnak fel.

Az árlejtés többi feltételei az árszállitási határidő előtt is megtekinthetők a tanácsi levélkiadói hivatalnál. — A kolozsvári tanácsból oktob. 4-én 1859.

NEM HIVATALOS.

(760) (1 – 6)

Felszólitás.

A kolozsvári gőz-malom tulajdonosa tudatja minden földbirtokos urral, hogy kinek eladó megtakaritott szép tisztabúzája van, azt Kolozsvárra szállitva a jövő aratásig elfogadja, s fizeti a búzának nagy vékáját, annak jósága és tisztaságához képest, négy váltó forinttól, öt forintig.—Előre beküldött mustra mellett nagyobb menynyiséget lehet elalkunni. — A búza ára készpénzzel fizetődik.

(740) (5—6)

Papir-szönyeg kereskedése
Schmidt F. és Sugg-nak.
Bécsben Püspökutcza (Bischofgasse) 637. sz. 1-ső emelet.

Ajánlja nagy választékosságu, legujabb divatu s legdiszesebb papir-fal szönyegeit valamint minden a szoba diszesitésére szükséges készületeit. A fal-szönyegek felragasztására nézve a tartományokba is ajánlkozik, a munka tartósságának biztositása mellett, megbízásokat elválalni s végrehajtani.

(730) (6 - 6)

Bebizonyult jóságu csalhatlan szer
palaczkférgek ellen
találtatik
Kolozsvártt **Gál Simon** kereskedésében
(belső középutcza 458 sz.)
Ára egy üvegcsének **28** új kr.

(733) (6—6)

Angol szabadalmas
KÖSZVÉNYGYOLCS
mindennemü fájdalom ellen,

mint: köszvény, rheumatismus (tagnyilallás, keresztcsont fájás,) orbáncz, mindennemü görcs kézben, lábban, s különösen vér-ér-dag, főbeli köszvény, podágra, tagdagadás, ficzamodás, oldalnyilallás esetében biztos eredménynyel egyetlen gyors és valóban hatályos segitő szer.

Ezen Európa minden államaiban körül belől 12-év óta ismert, **angol szabadalmas kir. bajor és kir. würtembergi engedélyel ellátott** köszvénygyolcs mázos felével illesztendő (még pedig az egész darab) a szenvedő tagra. A felillesztés előtt a mázos oldal lágymeleg vizzel megnedvesitendő, s nehány perczig a kemencze előtt tartandó, hogy az a testre felragadjon. Az nem hagy semmi foltot vagy nyomot maga után, eleinten némi mardasó fájdalmat okozand ugyan, de nem kell levenni, mig az magától le nem válik, s a fájdalom egészen meg nem szünt. Ha a testrésznél az izület kivánja, ehezképest a gyolcs ollóval bemetszendő, hogy az a test mozdulatai közben a megfeszülés miatt ne legyen alkalmatlan. Rheumatismus főfájásoknál (mint egyetlen elismert, általános szer) a hajat lehetőleg vissza kell simitni, s szeletenként feltenni, ép ugy a nyakszirtnál is a fülek mögött, s ez teendő a fülzugásnál is.

Minden csomag helyt Budán **1** ft p. p. vagy **20** ezüst garas porosz ár folyam szerint vagy ½ amer. dollár, vagy két angol shilling, avagy **3** franczia frank.

☞ Kivonat a „Pester Loyd" 1855 apr. 15-diki 88-ik szamából
A budapesti kereskedelmi és iparkamara jelentése
a központi bizottmányhoz Bécsben.
kerületének részvételéről a párisi gazdászati és ipermükiállitásban —XII osztály.

Wéber károly (czég May Emil, Buda, Krisztinaváros) küldött két darabot az ő kiváltságos köszvénygyolcsából, a melyet tiz év óta készit. A meglepő gyógyhatás köszvényes és rheumaticus bajokban ezen készitménynek Európa minden államaiban nagy elterjedést szerzett.

Kapható Kolozsvártt *csupán csak* **Wolff J.** gyógyszertárában, **Tordán: Wolff Gábor** gyógyszertárában, **Brassóban: Jekeli Ferd.** gyógysz., **Szebenben: Schneider F. J.** szépmü-kereskedésében, **Bukurestben: Deutsch Adolf** kereskedésében, **Temesvártt Kraul Ján.** keresk., **Aradon: Probst F. J.** keresk., **Beszterczén: Dietrich** és **Fleischer** keresk., **Pesten Sárkány J. S.** disz- és nürenbergi áru kereskedésében.

(755) (3—3)

HIRDETÉS.

Nagyon leszállitott áron olajpogácsa eladás.

Lenmag pogácsa mázsája	. .	1 frt.	20 kr.	osztr. ért.
Kendermag „ „	. .	— „	80 „	„
Repczemag „ „	. .	— „	50 „	„

A len- és kendermag pogácsa mindennemü szarvasmarha, ló és sertés hizlalására és teleltetésére legolcsóbb tápszer. — A repcze pogácsa pedig ezen árba tüzelésre a legolcsóbb, még pedig annyival olcsóbb a tüzifánál, hogy hat mázsa pogácsa annyi ideig tart, mint egy öl fa és e szerint fél annyiba kerül mint a fa; különösen ajánlható a szeszgyáraknak.

Utalványok kaphatók saját házunknál két viz közt és Tauffer Ferencz ur „Vadmacska" czimü kereskedésében. Kolozsvártt, octoberben 1859.

Kiss testvérek,
olajgyár tulajdonosai.

(758) (1—1)

Demande.

Un maître de français et d'allemand enseignant dans ces langues le principe aussi bien que la conversation, serait disposé à donner une leçon pour le logement chez une famille distinguée. Adresse: chez Monsieur J. Stein libraire en ville.

(759) (1 – 4)

Egy jól nevelt tanuló fiu felvétetik Szenkovits M. kereskedésében. Kolozsvártt, nagypiacz, báró Jósika-ház.

(754) (3—3)

Hirdetés.

Radnothon az országút mellett a nagy vendégfogadó 3 évre, a jövő 1860-dik évtől kezdőleg, haszonbérbe kiadó. Értekezhetni róla Radnothon helyt az uradalmi haszonbérlő urakkal vagy Kolozsvártt k. monostorutczában a 60-dik szám alatti ház tulajdonosával.

(751) (2—3)

Minthogy Erdélyben sok jobbágyot vesztett földbirtokosok kárpótlási utalványaikat (Anweisungokat) kikapták, s kezeik közt vannak, és nem tudják urbéri obligatiojokat mimódon vehessék ki, Szebenből távol lakván; én, ki ilynemü dolgok végrehajtására Szebenbe gyakran utazom, ajánlom magam azok kivételére, s rövid idő alatti kézbe szolgáltatásokra, 1 % honorariumért, melyre nézve csupán egy speciális Vollmachtot és az Anweisungot méltóztassanak kezemhez küldeni. — Kolozsvártt, sept. 1859

Gyulai Sámuel
b. farkasutcza 81 sz.

AZ EV. REF. FŐTANODA KÖNYVNYOMDÁJA. (Belső farkasutcza 74 sz.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.